

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תש"פ 2020

שם הקורס: ציונים זה לא הכל? על חינוך מעבר ללמידה

מס' קורס: _____

שם המרצה: גדעון דיסון
שעות קבלה: בתיאום מראש בבנין 72 חדר 168

יעדי ההוראה:

בשנים האחרונות ישנן עדויות לעליה מתמדת בכמות ובחשיבות של מדדי למידה בבתי ספר, מיוזמת 5 יח' מתמטיקה ועד רמאויות במבחני המיצב. בתוך סבך המדדים וההישגים פעמים רבות נשכחות השאלות שהובילו רבים מאיתנו להיות מחנכים: כיצד לגרום לילדים אנשים טובים ומאושרים יותר. למרות שזו מטרה כמעט מובנת מאליה, היא מעלה שאלות רבות: מה הן מטרות החינוך מעבר לרכישת ידע או השגת תעודות? האם וכיצד יכול בית הספר, או מסגרות בלתי פורמליות, לעצב בצורה משמעותית את אופיים ומסלול חייהם של התלמידים? ובעצם, מה אנחנו מעצבים בכלל, ובאיזו זכות?
קורס זה יציג גישות שונות לתפקיד החינוכי של מסגרות לימודיות פורמליות ובלתי פורמליות. נתחיל מעיסוק תיאורטי במטרות החינוך במובנו הרחב, ולאחר מכן נציג התנגדויות לעיסוק של בתי ספר בחינוך שחורג מלמידה. בחציו השני של הקורס נחקור מודלים שונים לחשיבה על חינוך ונחקור מספר מקרי מבחן של בתי ספר ייחודיים. כעבודת סיום הסטודנטים יפיקו תוצר (מניפסט, סרט, פודקאסט) שמבקר את המצב החינוכי הקיים וקורא לשינוי (כל אחת בהתאם לתפיסתה).

פרשיות לימודים:

מבוא – על מטרות החינוך

שער ראשון – מה אנחנו בעצם מחנכים – גישות תיאורטיות

- תירבות ופיתוח הרגלים
- אוטונומיה ופיתוח חשיבה עצמאית

שער שני – התנגדויות אפשריות לחינוך ערכי

- חינוך ערכי אינו אפשרי
- חינוך בשם מי? ערכים בדמוקרטיה רב תרבותית

שער שלישי – אושר והתפתחות אישית ללא ערכים

- פסיכולוגיה חיובית
- מיומנויות של המאה ה-21

שער רביעי – למידה פוגשת חינוך, חקר מקרה

- חינוך דמוקרטי וקהילה צודקת
- חינוך לערכים בפנימיה צבאית
- פיתוח האופי דרך המקצוע

משקל בציון הסופי ** (יש למחוק את המיותר)	
נוכחות	- % X10
בחנים ***	- % _____
עבודות	- % 90
מבחנים	- % _____
סיורים	- % _____
סה"כ	- % 100

רשימה ביבליוגרפית:

עברית
 אריסטו. אתיקה: מהדורת ניקומאכוס, תרגם יוסף ג. ליבס. ירושלים: הוצאת שוקן, עמ' 40-46.
 דרום, ד. (1984). הרהורים על חינוך ערכי. החינוך המשותף 113, 42-50.
 גוטמן, א. (1987). חינוך דמוקרטי. תל אביב: ספרית פועלים, עמ' 35-61.
 לם, צ' (2002), במערבולת האידאולוגיות: יסודות החינוך במאה העשרים. ירושלים: מאגנס.

אנגלית
 Kohlberg, L. (1975). The cognitive-developmental approach to moral education. *The Phi Delta Kappan*, 56(10), 670-677.
 Peshkin, A. (1988). *God's choice: The total world of a fundamentalist Christian school*. University of Chicago Press.
 Seligman et al. (2009). Positive education: Positive psychology and classroom interventions. *Oxford Review of Education*, 35(3), 293-311.
 Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st century skills: Learning for life in our times*. John Wiley & Sons, pp. 3-19.

** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
 *** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.